

Пільги учасникам АТО

Українське законодавство містить чимало актів, якими в різній мірі передбачено пільги для учасників бойових дій. Нещодавно президент підписав зміни до закону "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", відповідно до яких військових, які беруть участь в АТО, прирівняли до учасників бойових дій. Відповідно до цього закону, учасниками бойових дій визнаються військовослужбовці, "які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, брали участь в АТО, забезпеченні її проведення, а також працівників підприємств, установ, організацій, які залучались до участі в антитерористичній операції, у порядку, встановленому законодавством".

Отже, тепер вони мають право на пільги, передбачені для учасників бойових дій. Що це за пільги? Центральне місце серед нормативних актів щодо пільг для учасників бойових дій займає той самий закон "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", про який йшлося вище. Крім того, це питання регулюється законами "Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни", "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" та іншими нормативними актами.

Відповідно до ст. 5 ЗУ "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", учасниками бойових дій є особи, які брали участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час. Безпосередньо перелік пільг, що передбачені для учасників бойових дій, вказаний у ст. 12 ЗУ "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Отже, учасникам бойових дій надаються такі пільги:

- 1) безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- 2) першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів);
- 3) безплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування. Порядок надання путівок, розмір та порядок виплати компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування визначаються Кабінетом Міністрів України;
- 4) 75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);
- 5) 75-процентна знижка плати за користування

комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунках плати за опалення становить 21 кв. метр опалювальної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю. Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 75-процентна знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. метри на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. метр на сім'ю);

6) 75-процентна знижка вартості палива, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

7) безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання;

8) користування при виході на пенсію (незалежно від часу виходу на пенсію) чи зміні місця роботи поліклініками та госпіталями, до яких вони були прикріплені за попереднім місцем роботи;

9) щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів;

10) першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація;

11) виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;

12) використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік;

13) переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації;

14) першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом. Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями у розпорядження місцевих рад та державних адміністрацій, - протягом двох років з дня взяття на квартирний облік.

15) одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і подвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва. Зазначені позики надаються у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України;

16) першочергове право на вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;

17) безплатний проїзд один раз на два роки (туди і назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, незалежно від наявності залізничного сполучення, або проїзд один раз на рік (туди і назад) вказаними видами транспорту з 50-процентною знижкою;

18) зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства;

19) позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів - додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів;

20) першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

21) позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також на обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цим ветераном війни, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством;

22) учасникам бойових дій на території інших держав надається право на позаконкурсний вступ до вищих навчальних закладів та переважне право на вступ до професійно-технічних навчальних закладів і на курси для одержання відповідних професій. Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо, передбачені пунктами 4-6 цієї статті, надаються учасникам бойових дій та членам їхніх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього. Площа житла, на яку нараховується 75-процентна знижка плати, передбачена пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, визначається в максимально можливому розмірі в межах загальної площі житлового приміщення (будинку) згідно з нормами користування (споживання), встановленими цими пунктами, незалежно від наявності в складі сім'ї осіб, які не мають права на знижку плати. Якщо в складі сім'ї є особи, які мають право на знижку плати в розмірі, меншому ніж 75 процентів, спочатку обчислюється в максимально можливому розмірі 75-процентна відповідна знижка плати. Учасникам бойових дій пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються в

розмірі 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Крім того, статтею 17-1 ЗУ "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" передбачено щорічну виплату разової грошової допомоги до 5 травня. Її розмір визначається Кабінетом міністрів в межах бюджетних призначень, встановлених законом про держбюджет. При цьому сума разової грошової допомоги, що належала особі згідно з цим законом і залишилася не одержаною у зв'язку з її смертю, не включається до складу спадщини і виплачується батькам, чоловіку (дружині), дітям особи, якій передбачена виплата разової грошової допомоги, або родичам, що проживали разом з нею.

Статтею 1 ЗУ "Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни", починаючи з 1 травня 2004 року, встановлено виплату щомісячної виплати цільової грошової допомоги на прожиття учасникам бойових дій у розмірі 40 гривень, незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсії за особливі заслуги перед Україною. Читайте також:

Статтею 8 ЗУ "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" передбачено, що час проходження військовослужбовцями військової служби в особливий період, який оголошується відповідно до закону "Про оборону України", зараховується до їхньої вислуги років, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби на пільгових умовах у порядку, який визначається урядом. Крім того, стаття 18 того ж закону містить положення, згідно з яким членам сімей військовослужбовців, які проходять військову службу в особливий період, гарантується виплата грошового забезпечення цих військовослужбовців у разі неможливості ними його отримання під час участі у бойових діях та операціях. У такому разі виплата грошового забезпечення здійснюється членам сімей військовослужбовців, зазначеним у пункті 6 статті 9 цього закону.

Відповідно до п. 3 прикінцевих положень ЗУ "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", військовослужбовці, особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, які брали участь у бойових діях ... мають право на призначення дострокової пенсії за віком після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років для чоловіків і не менше 20 років для жінок. Згідно з постановою КМУ "Про встановлення щомісячної державної адресної допомоги до пенсії інвалідам війни та учасникам бойових дій" від 28 липня 2010 р. N 656, встановлено, що з 1 січня 2012 р. інвалідам війни та учасникам бойових дій, у яких щомісячний розмір пенсійних виплат (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, встановлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) не досягає в ... учасників бойових дій - 165 відсотків, виплачується щомісячна державна адресна допомога до пенсії у сумі, що не вистачає до зазначених розмірів.